

Sí² Hi³ Ca³zen³ Po¹ Ni¹con² Tsá² Efesios

*Po¹ jmu² sí² lá² hi³ ca³tín¹ tsá² má²lín³ cuáh³² já¹
juú² Éfeso*

1 Jná¹³ Po¹, tsá² lín³ ná¹ *tí³² tsá² quian³² jé¹
Jesús Tsá² lín³ Cristo, cun³ñí¹ hi³ ca³li³hnió³ Dió³²
hi³ jmu¹ jná¹³ la³ jáun². Jmu² jná¹³ sí² lá² ñí¹con²
hnoh², tsá² joh¹ Dió³², tsá² má²ná¹tanh²³ náh² ta²¹
Cristo Jesús [já¹ juú² Éfeso ní²]. *2* Cui¹ má¹hé¹
má¹mieh² náh² Dió³² Jméi² dí², ji³ Jesucristo Ti³²
Juo¹³ dí² ní², hi³ cuí¹ jmu¹ tsú² siáh³ hi³ zian² náh²
cáun² hi³ re² hi³ tñ².

Cristo má²míih² tsá² joh¹

3 Cuí¹ má¹quien¹³ dí² Dió³² Jméi² Jesucristo Ti³²
Juo¹³ dí², qui¹ cun³ñí¹ hi³ cun³quionh³ Jmí²chí³ joh¹
tsú² má²ca³ma³hé² ma³mieh², cun³quionh³ la³ji³²
hi³ zia³² jáun² tí³ hñu³mi³cuú², qui¹ cun³ñí¹ hi³
má²cá²cunh³ dí² jáun² quiúnh¹ Cristo. *4* La³
cun³ jmí¹ ñeh² bíh¹ hi³ lí¹³ hngá¹máh³ lá² máh³
ca³quianh³ dí² Dió³² hi³ lí¹³ tauh¹³ dí² hi³ ná¹chan¹
dí² ñí¹ hó²¹ñí¹ tsú² hi³ hí¹ cáun² tso³ tiá² zia³²
quiú¹³ dí² cun³ñí¹ hi³ ca³tín¹ Cristo. Cun³ñí¹ hi³
hniau³ bíh¹ tsú², *5* jáun² ca³chau³ tsú² re² la³ cun³
jmí¹tin², hi³ lái¹³ dí² jón²zíh¹ tsú² cun³ñí¹ hi³ ca³tín¹
Jesús Tsá² lín³ Cristo, la³ cun³ rón³² lí³ hi³ ca³lín¹³
tsú² hi³ jláh¹ tí³² tsí³ tsú² jmu³. *6* Cun³ñí¹ hi³

jáun² né³, cuí¹ má¹quien¹³ dí² Dió³², ca³ti²¹ mií³ hi³ cáu² hi³ jueh³² hi³ lí¹ ca³ja³ jáun² tsí³ tsú² ñí¹con² dí², cun³ñí¹ hi³ ca³tín¹ Jon² tsú² Tsá² hnio³ tsú² lín³². **7** Cun³ñí¹ hi³ jun³ Tsá² hí³ hi³ ca³tái³ jmí¹³ né³, jáun² má²cá²tsan³ bíh¹ hmah²¹ hi³ jmí¹ ren² dí² jáun², hi³ jáun² má²ca³liáu³ dí²; hi³ Dió³² né³, má²ca³chin²tsí³ tso³ quiú¹³ dí² qui¹ cun³ñí¹ hi³ cun³ tiá² quiáuh²³ bíh¹ mii³ hi³ ja³² jáun² tsí³ tsú². **8** Hi³ má²ca³ma³jnia³² tsú² siáh³ hi³ hú¹tá¹ hnianu³ lín³², cun³quionh³ hi³ má²ca³cué³ tsú² jáun² pí³ hi³ lí¹³ há¹ ngí¹³ dí² ji³ hi³ lí¹³ lái³ dí² tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³, **9** hi³ jáun² lí¹³ lí³ né¹ dí² la³ cun³ hi³ tí³² tsí³ tsú² hi³ jmí¹ ná¹hmá¹ jáun², la³ cun³ ta²¹ hi³ qui³ jmí¹ má²ca³lín¹³ tsú² jáun² hnga² hi³ jmu³. **10** La³ cun³ lí³ hi³ má²ca³lín¹³ tsú² jáun² né³, lí³tí³ bíh¹ re² lín³² ní¹ má¹tí³ ní¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ má²tón³² jáun², jmái¹ hi³ chá³² Dió³² cu³lí²¹ la³ji³² hi³ zia³² jáun² ní¹con² Cristo, hi³ jáun² Cristo bíh¹ lín¹³ Tsá² chín¹ ja¹ quioh²¹ hi³ jáun², la³ cun³ la³ji³² hi³ zia³² hñu³mi³cuú² ji³ hi³ zia³² ní¹ hué²¹ lá² ní² siáh³.

11 Hi³ jáun² né³, Dió³² bíh¹ Tsá² ca³quianh³ dí² la³ cun³ jmí¹tin², hi³ cun³ñí¹ hi³ má²cá²cunh³ dí² jáun² quiúnh¹ Cristo, hi³ jáun² bíh¹ chau² dí² tsú² re² la³ cun³ lí³ hi³ má²ca³lín¹³ tsú² jáun² hnga² hi³ jmu³, Tsá² jmu² hi³ hi³ cun³ cuá²haí³² bíh¹ re² ca³la³ji³² hi³ má²ca³cháunh¹³ tsí³ jmu³. **12** La³ ní²ca³jmú³ tsú², hi³ jáun² ní¹ má¹ca³jié³ tsáu² láh³ ziáun² jnoh¹, tsá² ca³chá¹³ jnoh¹ cáun² tsí³ la³ñí¹ ní¹con² Cristo, lí¹³ ma³quien² siáh³ Dió³² cun³ñí¹ hi³ jláh¹ cù²

juenh² tsú². **13** Ja³bí¹ hnöh² siáh³ ca³tianh³² náh² ta²¹ Cristo jmí¹ ca³niéh² náh² jáun² jú¹ tson² hi³ lí¹³ liáun³ náh²; ji³ hi³ ca³lí³ lin¹ hi³ hnöh² ná¹lin³ náh² tsá² joh¹ Dió³², cun³quionh³ hi³ ca³hián¹³ náh² jáun² Jmí²chí³ Chun¹, Tsá² ca³jmú³ Dió³² jái¹³ hi³ cuen³ jmí¹tin². **14** Cun³quionh³ Jmí²chí³ Chun¹ hi³ má²ca³hen¹³ bíh¹ dí² má²ca³lí³ lin¹ hi³ cu³tí³ hiáu¹³ dí² la³ cun³ hi³ cué³² Dió³² ní¹ má¹ti³ ní¹ ca³liáun³ ca³la³ jín³² tsá² joh¹ tsú², hi³ jáun² cuí¹ lí³quien² bíh¹ tsú² cun³ní¹ hi³ jlánh¹ cú² juenh².

Po¹ mi³² ní¹con² Dió³² hi³ lí¹³ quia³lín³ jmí¹ tsí³ tsá² má²tanh² ta²¹ Dió³²

15 Cun³ní¹ hi³ jáun² né³, jmí¹ ca³nát³² jná¹³ hi³ nio² cáun² honh² hnöh² ní¹con² Jesús Ti³² Juo¹³ dí², ji³ hi³ hno³ náh² ca³la³ jín³² tsá² joh¹ Dió³², **16** hi³ jáun² jná¹³ né³, tiá² tunh²¹ yáh³ ná¹ hi³ cue² tiá¹hmah¹ Dió³² hi³ ca³tin¹ hnöh², hi³ chau² tsin³² jná¹³ quián¹³ hnöh² ní¹ má¹ca³lienh¹ jná¹³ Dió³². **17** Mí²³ jná¹³ ní¹con² Dió³² Jméi² Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí², Tsá² cú² juenh² Jméi² dí², hi³ cuí¹ jmu¹ tsú² hi³ lí¹³ quia³lín³ jmí¹ honh² náh², cáun² hi³ ja³² ní¹con² hnnga² hi³ bíh¹, hi³ jmu³ tsú² siáh³ hi³ ngí¹³ náh² ca³la³ jí³² hi³ hie³² tsú², hi³ jáun² lí¹³ lí³ cuóun³² náh² tsú² re² lín³². **18** Mí²³ jná¹³ siáh³ hi³ Dió³² tiéi³ joh¹ jmí¹ honh² náh², hi³ jáun² lí³ níh¹³ náh² he³ ca³ti²¹ hi³ má²ca³te³ tsú² jáun² hnöh², la³ cun³ hi³ qui³ má²hu²¹ jáun² honh² náh², la³ cun³ la³jí³² hi³ chu²¹ ji³ hi³ jlánh¹ quien² siáh³ hi³ cué³² Dió³² ní¹con² tsá² joh¹. **19** Hi³ mí²³ jná¹³ siáh³ hi³ lí³tsin² náh² hi³ cónh³

bíh¹ tiá² cú² tiá² juenh² tsú², ca³la³ hi³ tiá² lin¹ ñí¹ hiá² ñí¹ táuh²³ bíh¹ pí³ quioh²¹ tsú², pí³ hi³ jmu² ta²¹ ñí¹con² jnoph¹ tsá² tanh²³ dí² ta²¹ tsú². Pí³ jáun² bíh¹ jaun³² ca³ma³jnia³² Dió³² **20** jmí¹ ca³jmú³ tsú² jáun² hi³ ca³jenh¹³ Cristo ja¹ hla¹, hi³ jáun² ca³chan³ dí² ti³ cuá² chu²¹ quioh²¹ la³ ti³ hñu³mi³cuú², **21** hi³ ca³chan³ dí² tsú² hi³ lín³ Tsá² la³ñí¹ ñí¹ quioh²¹ ca³la³ jín³² tsá² jmu² héih³², tsá² ná¹ho² ta²¹, la³jín³² tsá² ná¹quien², ji³ tsá² ná¹chín¹ ní² siáh³, la³ cun³ li³ua³ jan² tsá² jmí¹ lí¹³ lí³ hien¹³ ñí¹ hná¹ ní² ní² siáh³; hi³ jun³juáh¹³ jmáh³la³tsá² zian²ta³né³²yáh³, quí¹ ji³ tsá² lí³zian² jmái¹ né³bí¹ ja³² bíh¹ siáh³. **22** La³ji³² hi³ zia³² bíh¹ ca³chá³ Dió³² jo³cuo² Cristo, hi³ ca³jmú³ tsú² siáh³ hi³ hnga² Cristo bíh¹ lín³ tsá² chín¹ ñí¹con² la³jín³² tsá² lín³ cuáh³². **23** Quí¹ la³jín³² tsá² cuáh³² ná¹lín³ la³jmí¹ lí³ cuá² ta³ hnga² bíh¹ Cristo, hi³ jáun² cun³quionh³ cuá²ta³ jáun² bíh¹ tsú² zian²ca³la³ tán¹ hián² cu³ti³; Tsá² má²cónh³² hí³ ñí¹ quioh²¹ ca³la³ ji³lí³² hi³ zia³².

2

Má²ca³liáun³ dí² cun³ñí¹ hi³ ja³² mií³ tsí³ Dió³²

1 Ti³la³ hnoh² né³, jmí¹ ná¹jún¹ bí¹ náh² jmí¹tin² cun³ñí¹ hi³ tiá² ca³ma³tih²¹ náh² héih³² quioh²¹ Dió³², hi³ jmí¹ ná¹ren² náh² tso³, **2** hi³ jmí¹ ná¹quiánh¹ náh² nóh³² quioh²¹ hngá¹máh³ lá², hi³ jmí¹ ná¹jmuh³² náh² la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ juo¹³ tsá²cuú² tsá²chín³, tsá² cha³² hí³ tiá³ tsí³ tsá² tiá² má²ti³² ñí¹con² Dió³². **3** Qui¹ cun³ la³jái³² bíh¹ jnoph¹ jmí¹ ziáun² dí² uá²jai³² la³ ní² jmí¹tin², hi³

jmí¹ ná¹jmu³² dí² la³ cun³ hi³ dí¹quiaunh²¹ tsí³ dí²
 hmóu³², hi³ ná¹má²ti²¹ dí² la³ cun³ rón³² lí³ hi³
 dí¹quian¹ cuá² ta³ dí², jí³ la³ cun³ hi³ lái²³ hmóu³²
 dí² ní² siáh³. Cun³ní¹ hi³ jáun² né³, jmí¹ ca³ta¹ dí²
 uá²jai³² hi³ má¹tso¹ tsí³² cá²re² quiúnh¹ tsá² ní¹
 hná¹ ní² ní¹ má¹ti³ ní¹ ma³tson¹³ Dió³² tsáu². **4** Ti³la³
 Dió³², Tsá² jlánh¹ juenh² lí³² tsí³ ca³ma³hniau³
 lí³² dí², **5** hi³ jáun² uá¹jinh¹ tá¹la³ jmí¹ ná¹jún¹
 jáun² máh³ dí² cun³ní¹ hi³ ca³ti²¹ tsáu¹³ dí², cáun²
 ca³jmú³ bíh¹ tsú² hi³ lí¹³ ziáun² dí² hi³ hmai²¹ la³jmí¹
 ca³jenh¹³ jáun² Cristo; qui¹ cun³ní¹ hi³ ja³² mií³ tsí³
 bíh¹ Dió³² má²ná¹liáun¹ hnöh² ta³né³². **6** Hi³ la³jmí¹
 ca³jmú³ tsú² hi³ ca³jenh¹³ jáun² Cristo, ca³jmú³
 tsú² hi³ ziáun² dí² cáun² hi³ hmai²¹, la³ cun³ rón³²
 lí³ hi³ tsá¹ma³ziáun¹³ dí² ní¹ má¹ta³tauh¹ dí² jáun²
 hñu³mi³cuú² ní¹ cuá³ Jesús Tsá² lí³ Cristo, qui¹
 cun³ní¹ hi³ má²cá²cunh³ dí² quiúnh¹ tsú². **7** La³
 ní² ca³jmú³ tsú² qui¹ cun³ní¹ hi³ hnió³ ma³jnia³²
 jmí¹tsú² jmí¹ja³² hi³ hniau³ dí² lí³², hi³ hú¹ta¹ ja³²
 lí³² siáh³ mií³ tsí³ ní¹con² dí² cun³quionh³ Cristo
 Jesús. **8** Jáun² né³, cun³ní¹ hi³ lí¹ ja³² jáun² mií³ tsí³
 Dió³² bíh¹, hi³ jáun² má²ca³liáun³ hnöh², cun³ní¹
 hi³ má²ca³cháh¹ náh² cáun² honh². Hi³ ní² dá²,
 jun³juáh¹³ hi³ zia³² cáun² hi³ má²ca³jmuh³ hmóu³²
 yáh³ náh², qui¹ hi³ ní² dá² cáun² hi³ lí¹ ca³cué³ Dió³²
 bíh¹ náh². **9** Hi³ jáun² né³, hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³
 jmu³ tonh², qui¹ jun³juáh¹³ hi³hliá² zia³² cáun² hi³
 jmu² tsáu² yáh³ ní³². **10** Qui¹ Dió³² bíh¹ ca³jmú³ dí²;
 hi³ cun³ní¹ hi³ má²cá²cunh³ dí² jáun² quiúnh¹ Jesús
 Tsá² lí³ Cristo né³, hi³ jáun² ca³ma³jniau² dí² tsú²

siáh³ hi³ má²lí¹³ ná¹lái³ dí² tsá² jmu² ta²¹ chu²¹, la³ cun³ ta²¹ hi³ má²ca³chá³ jáun² Dió³² jo³cuo² dí² jmí¹tin² hi³ ca³ta¹ dí² jmú¹³.

Cun³quionh³ Cristo bíh¹ má²nio² tie³

11 Hi³ jáun² né³, cháu¹ náh² honh² he³ lánh³ rón³² jmí¹ lín³ náh² jmí¹tin². Jmí¹jáun² jmí¹ ná¹lín³ náh² *tsá²cá²jo²¹, tsá² jmí¹ jmái² náh² “tsá² lín¹ tsá² tiá² *já²tú¹ chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian²”. La³ ní² bíh¹ ná¹juáh²³ tsá² qui³ ná¹quian³² li²¹ hi³ lin¹ hi³ taunh² Dió³² hó¹ñí¹, tsá² ná¹téh²³ hí³ hmóu³² “tsá² má²já²tú¹ chí² láu² quioh²¹”; uá¹jinh¹ hi³ lí³ jmáh³la³ ti³ coh³ bíh¹ jaun³². 12 Jmái¹ jáun² tiá² jmí¹ quiúnh¹ yáh³ hnoph² Cristo, hi³ jmí¹ tionh² náh² ma³ quin³² quiúnh¹ tsá² *Israel, hi³ sa³jun³ jmí¹ cuín² náh² siáh³ nió³² jí³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² jmí¹tin² quionh³ tsá² hí³. Jmí¹ zian² náh² hngá¹máh³ lá² hi³ hí¹ cáun² tiá² hi³ jmí¹ ná¹janh³² náh², hi³ sa³jun³ jmí¹ cuóun²¹ náh² siáh³ Dió³². 13 Hi³ jáun² né³, uá¹jinh¹ jmí¹ tionh² náh² ñí¹ uóunh³ jmí¹tin², ti³la³ ta³né³² má¹ná¹ má²ca³ta³tonh¹ náh² má²janh² cun³quionh³ jmí² hi³ ca³táin² jáun² quioh²¹ Cristo, hi³ má²ná¹lín³ hnoph² tsá² má²cá²cunh³ náh² quiúnh¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo. 14 Qui¹ Cristo bíh¹ Tsá² cha³² tie³ ja¹ quiú¹³ dí². Hí³ bíh¹ ca³jmú³ hi³ tsá² *judíos quionh³ tsá²cá²jo²¹ má²ná¹lín³ tsá² cu³ nió³; qui¹ hí³ bíh¹ ca³tsunh³ hná¹ hiah³² hi³ jmí¹ dí¹jná¹²³ jáun² ja¹ quioh²¹ tsá²cá²jo²¹ quionh³ tsá² judíos, hi³ jmí¹ jmu² hi³ tionh² tsú² ma³ quin³², la³ cun³ liei²¹

hi³ jmí¹ jmu² jáun² hi³ ná¹hniei²¹ tsú² tsá²ján² tsá²ján². **15** Cun³quionh³ hi³ ca³jun³ jáun² bíh¹ tsú² ca³ma³táuh³² liei²¹ hi³ jmí¹ quian³² jáun² la³ji³² héih³² he³ lánh³ rón³² hniáuh³² jmu³ tsú², hi³ ca³jmú³ tsú² hi³ tá¹ tun³ nió³ tsáu² má²lín³ cu³ nió³ hmai²¹ cun³ñí¹ hi³ ji³lín² tsá² hí³ má²cá²cunh³ quionh³ tsú² hnga². La³ jáun² bíh¹ ca³jmú³ tsú² hi³ niau²¹ tie³. **16** La³ ní² bíh¹ li³, hi³ cun³quionh³ hi³ ca³jun³ tsoh² crei²¹ bíh¹ Cristo ca³ma³táuh³² hniéi² hi³ jmí¹ zia³² ja¹ quioh²¹ tá¹ tun³ nió³ tsáu², hi³ ca³jmú³ dí² hi³ tá¹ tun³ nió³ jáun² ná¹lín³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsáu², hi³ ca³jmú³ tsú² siáh³ hi³ niau²¹ tie³ ja¹ quioh²¹ tsú² quionh³ Dió³².

17 Quí¹ Cristo dá² cuan³ hi³ cua³can³² jú¹ chú³² hi³ lí¹³ niau²¹ tie³ ñí¹con² ca³la³ jín³², la³ cun³ ñí¹con² hnloh² tsá² jmí¹ tionh¹ náh² ñí¹ uóunh³ ji³ ñí¹con² tsá² judíos tsá² jmí¹ tionh² hí³ má²janh² ní² siáh³. **18** Hi³ jáun² cun³quionh³ jan² tán¹ Jmí²chí³ joh¹ Dió³² bíh¹, lí¹³ tsá¹janh¹³ dí² la³jái³² ñí¹con² Jméi² dí², cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Cristo, cui¹ tsá² judíos, cui¹ tsá²cá²jo²¹. **19** Jáun² né³, hnloh² tiú²uú² lín³ yáh³ náh² tsá²cá²jo²¹, tsá² cu³ nió³ siáh³, ti³la³ hnloh² dá² má²lín³ náh² tsá² cu³ nió³ bíh¹ quiúnh¹ náh² ca³la³ jín³² tsá² joh¹ Dió³². Hnloh² bíh¹ má²ná¹lín³ náh² tsá² hñú¹³ Dió³². **20** Ja³bí¹ hnloh² siáh³ uá²jai³² má²ná¹lín³ náh² la³jmí¹ lí³ cáun² hñú³, hi³ dí¹chi²¹ ñí¹ jmíh¹ hiah³² hi³ ca³quiú² jáun² ji³lín² *ti³² tsá² quian³² jé¹ Dió³² ji³ la³jín³² *ti³² jé¹ Dió³² ní² siáh³, cáun² hñú³ hi³ quian³² cá² mái³ quín¹ chu²¹ lín²¹

hi³ hu²¹ cuoh¹ hiah³² jáun², la³ cun³ Cristo Jesús yáh³. ²¹ Cun³quionh³ hí³ bíh¹ chí¹zau³² tá¹ cáun² hñú³, hi³ la³jí³² quín¹ quioh²¹ né³ ná¹juin¹ re² lí³² ca³la³ ní¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ lí³ cáun² cuáh³² hi³ ná¹chan¹ ní¹con² Tí³² Juo¹³ dí². ²² La³ ní² bíh¹ siáh³ hnöh² uá²jaí³², cun³ní¹ hi³ má²cá²cunh³ náh² quiúnh¹ Cristo, ja³bí¹ la³ jáun² má²tionh² náh² siáh³ ja¹ quioh²¹ tsá² reh² ní¹ hná¹ ní², ca³la³ ní¹ lí²¹ hi³ la³jín³² tsá² má²ca³chá³ cáun² tsí³ lí¹³ lí³ la³juah²¹ dúh¹ cáun² hñú³, hi³ jáun² ní¹ jáun² lí¹³ cuá³ Dió³² cun³quionh³ Jmí²chí³ joh¹.

3

Po¹ nio² jo³cuo² hi³ hléh³² jú¹ chú³² ní¹con² tsá²cá²jo²¹

(Hechos 22:21; Colosenses 1:24-27)

¹ Hi³ jáun² jná¹³ Po¹, cuá¹tson³ ná¹ cun³ní¹ hi³ ca³tin¹ Jesús Tsá² lí³ Cristo ca³tí²¹ cáun² hi³ chú³² quián¹³ hnöh² *tsá²cá²jo²¹; cun³ní¹ hi³ hléh²³ jái¹³ la³ ní² bíh¹ jná¹³ cuá¹tson³ ná¹. ² Len³ jná¹³ qui³ cun³ má²ná¹ñíh¹ bíh¹ hnöh² hi³ Dió³² bíh¹ má²ca³chá³ ta²¹ lá² jo³uón³² jná¹³ cun³ní¹ hi³ ca³ja³ mií³ tsí³, hi³ jáun² lí¹³ zian² hnöh² re². ³ Hí³ bíh¹ ca³ma³jnia² ní¹con² jná¹³ jái¹³ hi³ jmí¹ ná¹hmá¹ jáun², la³ cun³ lí³ jáun² cú¹pih²¹ jái¹³ hi³ má²lí²jmú³² jná¹³ ní². ⁴ Jáun² ní¹ má¹ca³híh³ náh² jái¹³ ní² lí³tsín² náh² hi³ tson² bíh¹ má²ño¹ jná¹³ jú¹ tson² quioh²¹ Cristo hi³ jmí¹ ná¹hmá¹ jáun². ⁵ Jái¹³ jáun² jmí¹ ná¹hmá¹ jmí¹tin², hi³ hí¹ jan² tiá² hin² ca³li³ cuoh² jmái¹ ní¹ má²jau³² dí²; ti³la³ ta³né³²

né³, má²ca³jñéih³ Dió³² jái¹³ jáun² ní¹con² *ti³² tsá² quian³² jë¹ tsú², tsá² híen¹ joh¹ tsú², ji³ ní¹con² *ti³² jë¹ Dió³² ní² siáh³ cun³quionh³ Jmí²chí³ joh¹ tsú². **6** Hi³lá²bíh¹ hi³jmí¹ ná¹hmá¹ jáun²: hi³cun³quionh³ jú¹chú³² hi³lí¹³ liáun³ tsú² jáun², ja³bí¹ tsá²cá²jo²¹ uá²jai³² he³ cá²ren² la³ cun³ hi³hiáuh³ jáun² tsá² *judíos, hi³lí¹³lín³ tsú² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsáu² quionh³ tsú² tsá² hí³, ji³hi³ca³tin¹ tsú² siáh³ jái¹³ hi³ca³jmú³ jáun² Dió³² quionh³ tsá² hí³ cun³ní¹ hi³ má²cá²cunh³ tsú² uá²jai³² quionh³ Cristo Jesús.

7 Ta³ tiá² jmí¹ ca³tin¹ bíh¹ jná¹³ má²ca³zeh³ Dió³² hná¹ ta²¹ quioh²¹, hi³hléh²³ ná¹ jú¹chú³² cun³quionh³ pí³ quioh²¹ tsú². **8** Uá¹jhíh¹ jná¹³ jan² tsá²ti³jlánh¹ bíh¹ huen³ ja¹ca³la³ jín³² tsá² joh¹ Dió³², ti³la³ hí³ bíh¹ má²ca³hiáu³² jná¹³ hi³hléh¹³ ná¹ ní¹con² tsá²cá²jo²¹ jú¹chú³² ca³ti²¹ la³jí³² hi³ zioh² jáun² Cristo, cáun² hi³jmí¹líh³ tiá² chau³² jmái¹ hi³li³ cuoh² tsú²ji³li³². **9** Hi³jo³uón³² jná¹³ né³, má²ca³chá³ Dió³² hi³hie¹ ná¹ca³la³ jín³² tsáu² jái¹³ca³ti²¹la³cun³hi³hnió³ Dió³² jmu³, jái¹³hi³jmí¹ná¹hmá¹ní¹con²tsáu²ca³la³cun³cá²jmái¹lín²¹, hi³ca³jmú³ jáun² Dió³², Tsá²ca³jmú³ca³la³ji³li³²hi³zia³². **10** La³ní²ca³li³, hi³ jáun² cun³quionh³ tsá²ná¹lín³cuáh³²joh¹Dió³²lí¹³ma³jnia²ta³né³²ní¹con²ca³la³jáh³dú¹ní¹tsá²ná¹chín¹ji³tsá²cuú²tsá²chín³ní²siáh³, hi³Dió³²jlánh¹quia³lín³jmí¹tsí³ní¹ca³la³ji³²hi³ jmu². **11** Qui³cun³jmí¹má²hu²¹bíh¹tsí³Dió³²hi³ jmu³la³ní²ca³la³cun³jmí¹tin²lín³², cáun²ta²¹hi³ca³li³ jáun²cun³quionh³Jesús

Tsá² lí³ Cristo Ti³² Juo¹³ dí². ¹² Hi³ jáun² cun³ñí¹ hi³ má²cá²cunh³ dí² quiúnh¹ Cristo, hi³ má²nio² cáun² tsí³ dí² ñí¹con² tsú², jáun² má²zia³² bíh¹ já¹³ hi³ lí¹³ má¹janh¹³ dí² ñí¹con² Dió³², ca³la³ hí¹ cú¹pih²¹ tiá² juá²³ tsí³ dí². ¹³ Hi³ jáun² bíh¹ hiú² mí²³ jná¹³ ñí¹con² hnöh², hi³ tiá² cháh¹ náh² hläh³ honh² cun³ñí¹ hi³hliá² cuá¹má²tso¹ jná¹³ tsín³² hi³ ca³tin¹ hnöh², quí¹ hi³ lá² dá² jmu² lin¹ hi³ tson² bíh¹ cu³tí³ tá¹zanh¹ náh² re².

Cristo hnian³ dí²

¹⁴ Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ junh³² jná¹³ cú¹jñi³² ta³ ñí¹ Jméi² [Jesucristo Ti³² Juo¹³] dí², ¹⁵ Dió³², Tsá² ná¹juáh²³ hí³ ca³la³ jín³² tsá² má²ná¹lí³ tsá² hñú¹³ tsú² hi³ bíh¹ dí² lí³ Jméi² tsú², uá¹ hi³ tsá² má²tionh² hñú³mi³cuú², uá¹ hi³ tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá². ¹⁶ Hi³ jáun² ñí¹con² Jméi² dí², Tsá² lí³ hí³ mí¹zioh²¹ quioh²¹ ca³la³ jí³li³² hi³ chu²¹, mí²³ jná¹³ hi³ cué³² tsú² hnöh² pí³ la³ ti³ hñú³ honh² hnöh² cun³quionh³ Jmí²chí³ joh¹, ¹⁷ hi³ jáun² má²lí¹³ cuá³² Cristo hñú³ honh² náh² cun³ñí¹ hi³ má²nio² jáun² cáun² honh² náh². Hi³ jáun² ní¹juáh³ jlánh¹ tiá³ nio² honh² náh² hi³ ná¹hnáu³ náh² hi³ ja³² la³ ti³ hñú³ honh² náh², la³jmi¹ chi²¹ tiá³ cáun² hmá² hi³ tioh³ chí²jmú² ñí¹ñe¹lín²¹, ho³lá²dá² cáun² hñú³ hi³ zeh² ñí¹ cáun² jmíh¹ hiah³² pin³, ¹⁸ hi³ jáun² lí¹³ há¹ ngí¹³ náh² re² cu³li²¹ quiúnh¹ náh² la³jín³² tsá² joh¹ Dió³², hi³ he³ cónh³tí³ti³la³hú³, jí³ti³la³cuó², jí³ti³la³ñe¹ ñí² siáh³ hi³ hnian³ dí² jáun² Cristo. ¹⁹ Jáun² bí¹ mí²³ jná¹³ hi³ lí¹³ lí³ cuin² náh² ha³ cónh³tí³ hi³ hnian³ dí² jáun² Cristo, uá¹jinh¹ jmi¹líh³ tiá² li³ cuoh² tsú²

cun³ tán¹, hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³ ná¹canh² hñu³
honh² náh² re² lín³² cun³quionh³ hnga² Dió³².

20 Hi³ hí³ bíh¹ dí² jan² Dió³² Tsá² zia³² pí³ quioh²¹
hi³ jmu³ ti³ hliáun³ la³ cónh³ bíh¹ hi³ mi³² dí²,
ho³ uá¹jinh¹ cáun² hi³ ti³ lí¹ ca³cháunh¹³ tsí³ dí²,
cun³quionh³ pí³ quioh²¹ tsú² hi³ má²jmí¹ jáun² ta²¹
hñu³ jmí¹ hñu³ tsí³ dí². **21** Hi³ jáun² cun³quionh³ tsá²
ná¹lín³ cuáh³², ji³ cun³quionh³ Jesú^s Tsá² lín³ Cristo,
¡cuí¹ lí³quien² bíh¹ Dió³² jmái¹ ca³la³ jí³² ca³la³ cun³
jmí¹hi³nio²! ¡Tson² bíh¹ cu³ti³!

4

Hniáuh³² tiáuh¹ dí² cá²hon³

1 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹, jná¹³ tsá² cuá¹tson³ ná¹
cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Ti³² Juo¹³ dí², hiú² mí²³ jná¹³
ñí¹con² hnoph² hi³ ñí¹táunh¹ náh² la³ cun³ ca³ti²¹
hi³ ñí³táunh¹ tsá² má²ca³te³ Dió³², qui¹ hnoph² bíh¹
tsá² má²ná¹tén¹ náh². **2** Jmu³ náh² tsí¹juí³,
tsá² tiá² jmu² quien² hnga²; jmu³ náh² siáh³
juenh² honh², ji³ hi³ cueh¹³ náh²honh² hi³ ca³tin¹
tsá²ján² tsá²ján² qui¹ cun³ñí¹ hi³ hno³ náh² tsú².
3 Cun³quionh³ hi³ má²nio² jáun² tie³ ja¹ quián¹³ bí¹
náh², má²hniáuh³² jmúh¹³ náh² pí³ hi³ la³ má²tionh²
jáun² náh² cá²honh¹ jmái¹ ca³la³ jí³², cun³quionh³
hi³ ma³hau³ Jmí²chí³ Chun¹. **4** Qui¹ jan² tán¹ tsáu²
bíh¹ má²ná¹lái³ dí², hi³ jan² tán¹ bí¹ siáh³ Jmí²chí³
zian² ñí¹con² dí² la³jái³²; la³ jáun² bíh¹ lí³ siáh³ hi³
má²ca³te³ náh² jáun² Dió³² hi³ lí¹³ zia³² cáun² tán¹
hi³ ná¹janh³² náh² ca³la³ jín³². **5** Jan² bíh¹ Juo¹³ dí²
zian², hi³ cá² ñí¹ bíh¹ jú¹ tson² zia³² hi³ táunh²³ dí²

ta²¹, cá² ñí¹ bíh¹ hi³ zaun³² dí² jmái², ⁶ hi³ jan² tán¹ bíh¹ Dió³² Jméis² dí² ca³la³ jái³². Hí³ bíh¹ cuá¹chín¹ ñí¹con² ca³la³ jín³², Tsá² jmu² ta²¹ ca³la³ tán¹ cu³tí³, ji³ hi³ cuá³ tsú² siáh³ hñu³ tsí³ jí³lá² dí².

Pí³ hi³ cue³² Jmí²chí³ Chun¹

(*Romanos 12:3-8; 1 Corintios 12:1-14:40; 1 Pedro 4:8-11*)

⁷ Ti³la³ né³² né³, ma³ quin³² ma³ jan³² bíh¹ dí² má²hiau³² dí² la³ cun³ pí³ hi³ ca³ja³ jáun² tsí³ Cristo hi³ lí¹ cué²¹. ⁸ Hi³ jáun² bíh¹ ñí¹ Sí² rá¹juáh³ la³ lá²: Jmí¹ ngah²¹ tsú² jáun² hñu³mi³cuú², ca³chin² dí² jui³² tsá² ná¹tson³, ji³ hi³ ca³cuéh³ dí² siáh³ tsá²mi³cuóun² pí³ hi³ jmu³ tsú² tá¹³ dí².

⁹ Ti³la³ ¿he³ dá² hnió³ juáh³ jaun³² hi³ “ca³uinh³² tsú^{2”?} Hi³ ní² dá² hnió³ juáh³, hi³ la³ñí¹ tín² ca³ñí¹hi³² tsú² la³ ti³ hñu³ hué³². ¹⁰ Hi³ Tsá² hí³ bí¹ siáh³ ca³uinh³² ti³ ñí¹ jlánh¹ bíh¹ ñe¹ hñu³mi³cuú², hi³ jáun² lí¹³ hún¹ tsú² la³ tán¹ chu³ cuá² chu³ hué³². ¹¹ Hi³ hí³ bíh¹ ca³cué³ pí³ ñí¹con² ma³ quin³² ma³ jan³² tsáu² hi³ jmu³ tsú² tá¹³ Dió³², uá¹la³ cun³ hi³ ca³cuéh³ tsú² jáun² ma³ jan² tsáu² pí³ hi³ lín¹³ tsú² *ti³² tsá² quian³² jé¹ Dió³², ma³ jan² tsáu² ca³cuéh³ dí² siáh³ pí³ hi³ lín¹³ *ti³² jé¹ Dió³², hi³ ma³ jan² tsáu² hiauh³ pí³ hi³ ngái³² jú¹ chú³² hi³ lí¹³ liáun³ tsú², ma³ jan² tsáu² hiauh³ pí³ hi³ lín¹³ tsá² tanh² hó¹ñí¹ tsáu², hi³ ma³ jan² siáh³ hiauh³ pí³ hi³ lín¹³ ti³² ca³ti²¹ jái¹³ quioh²¹ Dió³². ¹² La³ ní² bíh¹ ca³chan³ tsú² hua³jan²¹ tsá² joh¹ hi³ jmu³ ta²¹ quioh²¹ dí², hi³ jáun² lí¹³ hi³ ti³

li³mí¹ má²tsá²li³pin³ tsí³ tsá² ní¹ hná¹ jáun² joh¹
 Cristo, ¹³ ca³la³ ní¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ tiáuh¹ dí²
 cá²hon³ la³ cun³ hi³ ca³ti²¹ jmu³ tsá² má²cuóun³²
 Jon² Dió³², tsá² má²nio² hí³ cáun² tsí³ ní¹con² tsú².
 La³ jáun² bíh¹ lí¹³ hi³ li³hún¹ tsí³ dí², hi³ lí³ tiéi³
 dí² ti³tsóh³dí¹ la³ cun³ rón³² líñ³ hnga² Cristo.
¹⁴ Quí¹ jáun² tiú²uú² líñ¹³ dí² la³jmí¹ líñ³ tsá¹míh¹,
 hi³ huán¹ tsí³ líñ³² bíh¹ zai³² tsí³, hi³ cáun² lí¹ lí²can²
 cun³quionh³ lí³ua³ cáun² jái¹³ hmai²¹ hi³ má²ta²
 tsáu², hi³ lí²can² tsú² hi³ má²cau² tsá² hláih¹, tsá²
 hnió³ jau³ juí³² hlah³. ¹⁵ Ti³la³ ní¹juáh³ hléh¹ dí²
 jú¹ tson² cun³quionh³ hi³ hno³ dí² tsá²ján² tsá²ján²
 né³, la³ jáun² bíh¹ má²tsá²li³hún¹ tsí³ dí², ca³la³ ní¹
 cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ líñ¹³ dí² la³jmí¹ líñ³ Cristo, Tsá²
 líñ³ hí³ Tsá² chin¹ ní¹con² dí². ¹⁶ Hi³ ní¹con² hí³
 bíh¹ ja³² pi³ quiú¹³ jnoph¹, tsá² ná¹lái³ dí² la³juah²¹
 dúh¹ jñí²mu¹ tsú², cáun² ngú³ hi³ ná¹cuú¹ ná¹hun¹
 re² tñin² la³ ma³ quin³² ma³ caun³² hi³ pih²¹ hi³
 siún¹ quionh³ rainh²¹, la³jmí¹ ná¹jenh² hná¹ mú²¹
 quionh³ jñí²; hi³ jáun² tá¹la³ má²chí¹cuóun² jáun²
 cu³lí²¹ né³, jmu² lin¹ hi³ hnio³ rainh²¹ cun³quionh³
 hi³ má²háun³.

Ziáun² dí² hi³ hmai²¹ cun³quionh³ Cristo

¹⁷ Hi³ jáun² né³, hlí¹ lieh¹ jná¹³ hnoph² cha¹³
 Ti³² Juo¹³ dí², hi³ juo³ ná¹ hnoph² la³ lá²: Tiú²uú²
 hniáuh³² yáh³ má¹zián¹³ náh² la³jmí¹ zian² tsá² tiá²
 má²cuóun³² Dió³², quí¹ tsá² hí³ dá² zian² la³ cun³
 hi³ cháunh²³ chí¹ hmóu³² bíh¹, cáun² hi³ tiá² lin¹
 ní¹ jmu³ ta²¹, ¹⁸ hi³ cáun² lí¹ ná¹jlí³² siáh³ hñu³
 jmí¹ hñu³ tsí³ tsú². Tsá² hí³ dá² tiá² zian² yáh³

la³ cun³ hi³ hnió³ Dió³², qui¹ tsá² cáun¹ bíh¹ hí³ cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ huáh² chí¹. ¹⁹ Tiú²uú² ñí³² yáh³ tsú² he³ dá² jaun³² hua³heih²¹, ji³ hi³ má²ca³jienh³ tsú² siáh³ hmóu³² hi³ jmu³ la³ji³² hi³ dí¹quiaunh²¹ tsí³, hi³ ca³la³ hi³ tsah³ lín³² tsú² jmu² ca³la³ ji³² ñí¹ hi³ hlah³, ca³la³ hi³ jính¹ lín²¹ tsú². ²⁰ Ti³la³ hnöh² má¹ná¹, tiá² ca³lítin² yáh³ hnöh² la³ ní² ñí¹con² Cristo, ²¹ ní¹juáh³ tson² cu³ti³ hi³ ca³niéh² náh² jái¹³ hi³ ca³tin¹ tsú², hi³ ní¹juáh³ tson² ca³cunh³ náh² siáh³ quiúnh¹ Jesús jmí¹ ca³lítin² náh² jáun² jú¹ tson² hi³ca³tin¹ tsú². ²² Hi³ca³ti²¹ la³ cun³ he³lánh³ rón³² jmí¹ zian² náh² jáun² jmí¹tin² né³, ti³ có³²chá¹ náh² cú²jueh³² hi³ yeh³ hi³ jmí¹ jmuuh³² náh² jáun², qui¹ jmí¹tin² ca³lítin² náh² cun³quionh³ hi³ hlah³ hi³ dí¹quiaunh²¹ honh² náh² hi³ jmí¹ jmu² jáun² hi³ jún³ náh². ²³ Má²hniáuh³² bíh¹ lí³ hmai²¹ la³ tí³ hñu³ jmí¹ hñu³ honh² náh², ²⁴ hi³ má¹zián¹³ náh² cáun² hi³ hmai²¹ la³jmí¹ lí³ hi³ cánh³ ca³ma³jniau² náh² siáh³ Dió³², hi³ zian² náh² la³jmí¹ zian² tsú² jáun² hnga², hi³ hú¹tá¹ chun¹ náh², hi³ jin².

²⁵ Cun³ñí¹ hi³ ní² né³, jáun² ma³ quin³² ma³ jan³² náh² ca³tin¹ hléh¹³ jmáh³la³ jú¹ tson² ñí¹con² renh², cha³ jmí¹ hléh¹³ náh² jú¹ tí¹jái², qui¹ la³jái³² bíh¹ dí² ná¹lái³ la³juah²¹ dúh¹ zeih²¹ cuo² zeih²¹ ta³ jan² tsáu².

²⁶ Ní¹juáh³ hi³ ca³míh³ honh² náh², ha³ lí² jmú² tso³; ha³ lí² cuí¹ míh¹³ honh² nú² ca³la³ ñí¹ ca³ta³tsí²¹ hiú², ²⁷ hí¹ cú¹pih²¹ lí² jái¹³ cueh³² tsá² hláinh¹.

28 Ni¹juáh³ tsá² jmí¹ han², ha³ lí² uú² cui¹ han¹ tsú², ti³la³ cuí¹ jmu¹ cuá² ta³ tsú² ta²¹ chu²¹ bíh¹ cù²jueh³², hi³ jáun² zia³² ca³lá² hi³ lí¹³ lí³ cuéh³² tsú² tsá² lí³hniauh²³ ñí¹con².

29 Ha³ lí² hléh² náh² jú¹ hlah³, ti³la³ jái¹³ hi³ lí¹³ lí³ ma³hau³ hi³ lí³ pin³ tsí³ tsáu² bíh¹ hniáuh³² hléh¹³ náh² cù²jueh³², jái¹³ hi³ lí¹³ lí³ ma³mieh² Dió³² ñí¹con² tsá² ná³² bíh¹. **30** Lí² jmú² náh² hi³ niau²¹ hlah³ tsí³ Jmí²chí³ Chun¹ joh¹ Dió³², qui¹ cun³quionh³ Jmí²chí³ hí³ bíh¹ má²ná¹lin¹ hnoph² hi³ lí³ náh² tsá² joh¹ Dió³², ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ cu³ti³ liáu³² tsú².

31 Chá¹ náh² ti³ có³² la³ji³² hi³ chí¹qui² chí¹tiéih²³ honh² náh² ñí¹con² tsáu², la³ má²quionh³ hi³ míh²³ honh² náh², ji³ hi³ jlánh¹ náh², ji³ hi³ lí¹ tí² lí¹ hóh³² náh², ji³ la³ji³² hi³ lí¹ tú² lí¹ hion²³ náh² tsáu² ní² siáh³, la³ cun³ la³ji³² ñí¹ hi³ hlah³ yáh³. **32** Ti³ re² bíh¹ jmu³ náh² chun¹ ñí¹con² tsá²ján² tsá²ján², hi³ ná¹lin³ náh² tsá² zian² tsí³ hi³ ca³tin¹ tsá²ján² tsá²ján², hi³ chin³² náh² siáh³ honh² ñí¹con² tsá²ján² tsá²ján² la³ cun³ hi³ má²ca³jmú³ tsú² ñí¹con² náh², la³jmí¹ ca³chin² jáun² Dió³² tsí³ tso³ quián¹³ hnoph² cun³quionh³ Cristo.

5

*He³ lánh³ rón³² hniáuh³² ma³zian² tsá² má²lí³
jon²Dió³²*

1 Hi³ jáun² né³, cun³ñí¹ hi³ má²ná¹lin³ náh² jon² Dió³², tsá² hnio³ tsú² lí³², jmu³ náh² pi³ hi³ lí¹³ náh² la³jmí¹ lí³ tsú² hnga². **2** Tianh³ náh²

hi³ ná¹hnáu³ náh², la³jmi¹ ca³ma³hniau³ Cristo, hi³ ca³jienh³ tsú² jáun² hnga² cun³ñí¹ hi³ ca³ta¹ dí². Hí³ bíh¹ lí¹ ca³cuen³ hnga² la³juah²¹ dúh¹ jan² jáh³, hi³ ca³jngih³ ñí¹con² Dió³², hi³ lin³ tsú² la³jmi¹ lí³ cáun² hi³ ja³² má²ró³² hi³ tí³² tsí³ Dió³².

3 Cun³ñí¹ hi³ má²lín³ náh² tsá² joh¹ Dió³² né³, jáun² hí¹ cú¹pih²¹ yáh³ tiú²uú² hniáuh³² hi³ cáun² lí¹ juonh²¹ náh² jái¹³ hi³ ca³ti²¹ hi³ juón¹ tsú², sa³jun³ hí¹ cáun² hi³ tiá² ji², ho³ hi³ dí¹quian¹ náh² hi³ lí¹ zia³². **4** Ha³ lí² hléh² náh² jú¹ cú¹juón¹, sa³jun³ jái¹³ hi³ tiá² lin¹ zia³² ñí¹ jmu³ ta²¹, ho³ cuú²nga¹ héi² tsí³, quí¹ jái¹³ la³ ní² tiú²uú² ca³ta¹ yáh³ dí² hléh¹³; tí³ re² cueh¹ náh² cú²jueh³² tiá¹hmah¹ Dió³² bíh¹. **5** Qui¹ má²ñih¹ bíh¹ náh² hi³ ní¹juáh³ zian² tsá² lí¹ jmu² lí¹ tsau³² ho³ hi³ jmu² tsú² hi³ tiá² ji², jáun² tsá² la³ hí³ tiá² lí¹³ yáh³ hiáuh³ jái¹³ hi³ tsa³ma³zian² hñu³mi³cuú² ñí¹ cuá¹quien² Cristo quionh³ Dió³², sa³jun³ lí¹³ hiáuh³ jái¹³ ní¹juáh³ tsá² zia³² hi³ jlánh¹ jính¹, quí¹ tsá² la³ ní² jmu² la³juah²¹ dúh¹ hi³ má²tsú² má²jónh³² dió³² tsá² láin¹ bíh¹. **6** Hí¹ jan² lí² hin² cui¹ má¹cau² hnöh² cun³quionh³ cáun² jú¹ te³, quí¹ cun³ñí¹ hi³ ca³ti²¹ hi³ hlah³ ní² bíh¹ má²jnia³² Dió³² hi³ míh²³ tsí³ ñí¹con² tsá² tiá² nieh³. **7** Jáun² né³, hí¹ cú¹pih²¹ lí²uú² juónh³² náh² re² quiúnh¹ tsá² la³ hí³.

8 Qui¹ jmi¹tin² jmi¹ lín³ hnöh² tsá² zian² já¹niéi², tí³la³ ta³né³² má¹ná¹, cun³ñí¹ hi³ má²cá²cunh³ náh² quiúnh¹ Ti³² Juo¹³ dí², jáun² má²lín³ náh² tsá² má²zian² ñí¹ tie³ joh¹. Jáun² tianh³ náh² la³ cun³

qui³ ca³ti²¹ hi³ zian² tsá² má²tiéin¹ joh¹. ⁹ Qui¹ joh¹ dá² jmu² hi³ lau³² jmáh³la³ cá² ñí¹ hi³ chun¹ bíh¹ tsú², hi³ ngi³² tsú² cù²tso², ji³ hi³ lín³ tsú² tsá² tson² jë¹ ní² siáh³. ¹⁰ Jáun² jmu³ náh² pí³ hi³ ngi¹³ náh² hi³ he³ bíh¹ hi³ jéih³² Ti³² Juo¹³ dí². ¹¹ Ha³ lí² jmú² náh² li³ua³ cáun² hi³ tiá² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹, hi³ la³ jmu² jáun² tsá² zian² já¹niéi²; ti³la³ ti³ re² tie³ náh² joh¹ ñí¹con² hi³ jáun² lí¹³ chu³ jñéih³. ¹² Hi³ lí¹ hua³heih²¹ máh³ hi³ hléh¹³ dí² la³ cun³ hi³ jmu² tsá² hí³ ta³ hñu³ niéi², uá¹jinh¹ ti³ lí¹ hléh¹³ dí²; ¹³ ti³la³ ní¹ má¹ca³ta³no¹ la³ji³² hi³ jáun² ñí¹ tie³ joh¹ né³, la³ji³² bíh¹ chú² jñéih²³ re², ¹⁴ qui¹ cun³quionh³ joh¹ bíh¹ chú² jñéih²³ la³ji³². Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ juáh²³ tsú² la³ lá²:

Hueh³ ziú³ máh¹, hnú² tsá² rá²cuóun¹ nú²;
náu² ñí¹ rón²¹ nú² ní² ja¹ hla¹,
hi³ jáun² Cristo tiéi³² joh¹ quioh²¹.

¹⁵ Jáun² né³, hua³hín¹³ náh² he³ lánh³ rón³² ñí¹taunh¹ náh². Ha³ lí² ma³zián¹³ náh² la³jmí¹ zian² tsá² tiá² jmí¹ tiá² tsí³, ti³ re² ma³zián¹³ náh² hi³ quia³lín³ jmí¹ honh². ¹⁶ Ma³quien¹³ náh² jmái¹ hi³ zian² náh², qui¹ jmái¹ hlah³ bíh¹ la³². ¹⁷ Ha³ lí² lí¹ jmú² náh² cáun¹; jmu³ náh² pí³ hi³ ngi¹³ náh² he³ hnió³ Ti³² Juo¹³ dí². ¹⁸ Ha³ lí² ma³heinh²¹ náh², qui¹ tsá² jmu² la³ jáun² dá² cáun² lí¹ tsá²hín³ bíh¹; ti³ re² cuí¹ ná¹cónh²¹ Jmí²chí³ Chun¹ hñu³ honh² náh². ¹⁹ Hniáuh³² hlí¹ lienh¹ náh² renh² má²tún² hmóu³² náh² cun³quionh³ hi³ híeh¹ náh² sun¹ hi³ lí³ jáun² jái¹³ quioh²¹ Dió³², hi³ híeh¹ náh² sun¹

ñí¹con² Dió³², ji³ hi³ híeh¹ náh² siáh³ hi³ ca³tin¹ tsú² cun³quionh³ sun¹, la³ cun³ hi³ má²hau³ Jmí²chí³ Chun¹. Jáun² híe¹ náh² sun¹ hi³ má¹tsú¹ má¹jonh²¹ náh² Ti³² Juóuh³² ca³la³ jonh³ jmí¹ honh². ²⁰ Cuéh³ náh² tiá¹hmah¹ Dió³² Jméi² dí² jmái¹ ca³la³ ji³² ca³tí²¹ la³ji³² hi³ zia³², cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí².

*Lánh³ hniáuh³² zian² tsá² tanh² ta²¹ Cristo
quionh³ tsá² hñú¹³*

²¹ Cun³ñí¹ hi³ tanh²³ náh² ta²¹ Cristo, jáun² ma³quien¹³ náh² tsá²ján² tsá²ján².

²² Ca³tin¹ tsá²mi³ hi³ ma³quien² ñí²cuo², la³jmí¹ má²quien² tsú² jáun² Ti³² Juo¹³ dí². ²³ Qui¹ tsá²ñuh² bíh¹ líñ³ tsá² chín¹ ñí¹con² tsá²mi³, la³jmí¹ líñ³ jáun² Cristo Tsá² chín¹ ñí¹con² tsá² líñ³ cuáh³², tsá² ná¹líñ³ hi³ la³jmí¹ lí³ cuá² ta³ tsú², tsá² ca³lión³² tsú² hi³. ²⁴ Hi³ jáun² la³jmí¹ má²quien² jáun² tsá² cuáh³² Cristo, la³ jáun² bíh¹ ca³tin¹ tsá²mi³ ma³quien² ñí²cuo² tán¹ hián².

²⁵ Hnoh², tsá²ñuh², ma³hno¹ náh² tsá²mi³ ñí²cuonh² náh², la³jmí¹ ca³ma³hno³ jáun² Cristo tsá² líñ³ cuáh³² hi³ ca³cuen³ tsú² jáun² hnga² hi³ jún³ ca³tin¹ cuáh³². ²⁶ La³ ní² ca³jmú³ tsú², qui¹ hi³ jáun² lí¹³ ná¹chan¹ tsá² líñ³ cuáh³², hi³ ca³ma³jin² dí² tsú² cun³quionh³ hi³ ca³záun³ tsú² jáun² jmái² cun³quionh³ jái¹³ quioh²¹ Dió³², ²⁷ hi³ jáun² lí¹³ ma³jnia² tsú² cuáh³² ñí¹con² hnga², hi³ líñ¹³ la³jmí¹ líñ³ jan² tsá¹mái¹³ tsá² má²jniá³ ca³la³ chú³² líñ³² cu³tí³, hi³ chun¹, hi³ jin², hi³ hí¹ cú¹pih²¹ quiá¹

tiá² zia³² quioh²¹, hi³ sa³jun³ hí¹ cáun² hi³ zính², sa³jun³ hí¹ cáun² hi³ má²hliáh². ²⁸ La³ ní² bíh¹ lí³, hi³ hniáuh³² ma³hnio³ siáh³ tsá²ñuh² tsá²mi³ ní²cuo² la³jmí¹ hnio³ tsú² hnga². Qui¹ ní¹juáh³ tsá² hnio³ tsá²mi³ ní²cuo², la³ jáun² má²lin¹ hi³ hnio³ ji³ hnga² bíh¹ tsú². ²⁹ Qui¹ hí¹ jan² yáh³ tsáu² tiá² hon² cuá² ta³ hnga², tí³la³ jmu² bíh¹ tsú² hua³hí¹³, ji³ hi³ má²ton³ dí² siáh³; hi³ ti³tsóh³dí¹ la³ jáun² bíh¹ jmu² siáh³ Cristo ní¹con² cuáh³², ³⁰ qui¹ jnoh¹ bíh¹ ná¹lái³ dí² la³jmí¹ lí³ cuá² ta³ tsú², [jnoh¹ ná¹lái³ dí² la³jmí¹ lí³ ngú³ quioh²¹ tsú² ji³ jní²mu¹ tsú² ní² siáh³]. ³¹ La³ cun³ rá¹juáh³ jáun² ní¹ Sí²: “Cun³ní¹ hi³ jáun² bíh¹ ca³tin¹ tsá²ñuh² chan³ tí³ có³² jméi² mí¹ziú¹³, hi³ jáun² tiáh³ cu³tsa³² quionh³ tsá²mi³ ní²cuo², hi³ jáun² tá¹ gon³ tsú² lín¹³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsáu² bíh¹”. ³² Hi³ ní² bíh¹ cáun² jái¹³ hi³ jlánh¹ bí¹ quien² hi³ jmí¹ ná¹hmá¹, hi³ jáun² jná¹³ né³ juanh³², hi³ jái¹³ ní² né³, hie³² hi³ Cristo má²cunh³ quionh³ cuáh³². ³³ Tí³la³ cun³ jáun² bíh¹ hniáuh³² má¹hno¹ náh² tsá²mi³ ní²cuonh² ma³ quin³² ma³ jan³² náh², la³jmí¹ hno³ náh² hmóu³²; hi³ tsá²mi³ né³, hniáuh³² má²quier² siáh³ tsá²ñuh² ní²cuo².

6

¹ Hi³ hnoh² siáh³ tsá¹míh¹, cun³ní¹ hi³ hnoh² tanh²³ náh² ta²¹ Dió³², hi³ jáun² ca³tin¹ náh² tanh¹³ siáh³ ta²¹ ñeh² mí²ziúh², qui¹ la³ ní² bíh¹ ca³tí²¹. ² Qui¹ hi³ lá² bíh¹ héih³² la³ñí¹ hi³ ca³jmú³ Dió³² hi³ la³ má²quionh³ siáh³ cáun² jái¹³ hi³ ca³jmú³ tsú²: “Tianh³² náh² ta²¹ ñeh² mí²ziúh², ³ hi³ jáun² lí¹³

zian² nú² re² tīn², ji³ hi³ lí¹³ lí³ zian² nú² ué³ ní¹ hué²¹ lá²².

4 Hi³ hnoh² né³, tsá² má²lieih²¹, ha³ lí² ma³tsan¹³ náh²tsí³ jónh³², tī³la³ tī³ re² bíh¹ hi³ má¹cuoun²¹ náh² tsú² hi³ tī¹ jinh²¹ náh² re² tīn², hi³ hlí¹ lienh¹ náh² tsú² ca³ti²¹ he³ lánh³ rón³² tanh¹³ tsú² ta²¹ Ti³²Juo¹³ dí².

5 Hnoh² tsá² ná¹lín³ *tsá² má²ná¹hlánh¹, ca³tīn¹ bí¹ náh² má¹tih²¹ ní¹con² tsá² ná¹lín³ juóuh³² náh² ní¹ hué²¹ lá²; hniáuh³² bíh¹ má¹quien¹³ náh² tsú², ji³ hi³ re² nio² honh² náh² siáh³ jmúh¹³ ta²¹ quián¹³, la³jmí¹ lí³ hi³ ná¹má²tih²¹ náh² ní¹con² hnnga² Cristo.

6 Jun³juáh¹³ jmáh³la³ ní¹ jíe²³ yáh³ tsú² hniáuh³² jmúh¹³ náh² re² ta²¹, hi³ jáun² jlánh¹ tá¹tonh¹ náh² re² ní¹con² tsú², tī³la³ hi³ jmúh¹³ náh² la³ cun³ qui³ ca³tīn¹ jmu³ tsá² ná¹lín³ quian²¹ Cristo bíh¹, tsá² má²ná¹jmú² la³ jonh³ jmi¹ tsí³ la³ cun³ hi³ hnió³ Dió³². **7** Hiún² lín³² honh² náh² jmu³ tá¹³ tsú², la³juah²¹ dúh¹ hi³ ná¹jmuh³² náh² tá¹³ Ti³²Juo¹³ dí², jun³juáh¹³ la³jmí¹ lí³ hi³ ná¹jmuh³² náh² ní¹con² jmáh³la³ tsáu² yáh³. **8** Qui¹ má²níh¹ bíh¹ náh², hi³ Ti³²Juo¹³ bíh¹ dí² ma³hmah¹ ní¹con² ma³quin³² ma³ jan³² la³ cun³ lí³ hi³ chu²¹ hi³ lí²jmú³ tsú², uá¹ hi³ tsá² má²dí¹hlánh¹ ho³lá²dá² tsá² zian² hi³ ca³tīn¹ hnnga².

9 Hnoh² siáh³ tsá² ná¹lín³ juo¹³ tsáu², ja³bí¹ la³ ní² hniáuh³² jmúh¹³ hnoh² siáh³ ní¹con² tsá² má²dí¹hlánh¹ joh² náh², ha³ lí²uú² lienh¹ náh² tsú² jú¹ cáu². Cháu¹ náh² honh² hi³ jan² bíh¹ Ti³²Juo¹³ dí² Tsá² cuá³ hñu³mi³cuú² jmu² héh³² ní¹con²

hnoh² ji³ ñí¹con² tsá² hi³ ní² siáh³; hi³ Tsá² hi³ né³,
tiá² jmu² yáh³ hi³ quien² jan², hi³ jan² tiá² quien².

*Zia³² he³ cun³quionh³ lí¹³ jmu³ tsá² tanh² ta²¹
Dió³² hniéi²*

10 Hi³ jáun² né³ reh², cuí¹ lí³ pin³ náh²
cun³quionh³ pí³ hi³ ja³² ñí¹con² Ti³² Juo¹³ dí²,
cun³quionh³ pí³ hi³ cáu² hi³ jueh³² jáun² quioh²¹
tsú². **11** Jmuh²¹ náh² ta²¹ la³ji³² ñí¹ hi³ cue³² Dió³²
hi³ lí¹³ jmu³ tsú² hniéi², hi³ jáun² quinh¹ náh²
jmái¹ ní¹juáh³ jmái¹ hi³ hnió³ tsá² hláinh¹ ma³cau².
12 Qui¹ jun³juáh¹³ hi³ ná¹jmu³² hniéi² quiúnh¹
tsá²mi³cuóun² yáh³ dí², ti³la³ ná¹jmu³² dí² hniéi²
quiúnh¹ tsá²cuú² tsá²chín³ bíh¹, tsá² hláih¹ tsá²
ná¹lín³ jmí²chí³, la³ cun³ tsá² ná¹chín¹, tsá² ná¹ho²
jái¹³ ñí¹con² tsá² ná¹hiá² ná¹jlí³² jmí¹ tsí³ zian²
hngá¹máh³ lá². **13** Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, jmu²¹
náh² ta²¹ la³ji³² ñí¹ hi³ cue³² Dió³² hi³ lí¹³ jmúh¹³
náh² hniéi², hi³ jáun² lí¹³ quinh¹ náh² jmái¹ ní¹juáh³
jmí¹ zia³² hi³ háinh¹³, hi³ ní¹ má¹lí³² jáun² né³, la³
má²ná¹pin³ jáun² bíh¹ náh².

14 Jáun² né³, tianh³ náh² hua³jan²¹, la³juah²¹ dúh¹
hi³ ná¹hñéih¹ náh² jú¹ tson², ji³ ca³la³ hi³ ná¹quíh¹
náh² siáh³ hi³ chun¹ náh², la³jmí¹ lí³ hmíh³² pin³ hi³
ná¹quih³² hliáu³ hi³ jmu² hua³hí¹³ ñí¹tsí³. **15** Tianh³
náh² hua³jan²¹ hi³ hléh¹ náh² jú¹ chú³² hi³ jmu³
hi³ niau²¹ tie³ hñu³ tsí³ tsáu², la³juah²¹ dúh¹ jan²
tsá² tauh² tuh³² ta³. **16** Hi³ ñí¹ ca³la³ ji³² né³, chá¹
náh² cáun² honh², qui¹ hi³ nio² jáun² cáun² tsí³ bíh¹
tsú² lí³ la³jmí¹ lí³ cáun² chí² lih³² hi³ zianh³² hliáu³

hi³ jnái²³ ta³ ní¹; cun³quionh³ hi³ jáun² lí¹³ yéih¹ náh² sí² hún¹ hmá² zunh²¹ hi³ cui²³ tsá² hláinh¹ ní¹con² náh². ¹⁷ Cuí¹ ná¹hu²¹ honh² náh² hi³ liáun³ náh², hi³ lí³ jáun² la³juah²¹ dúh¹ cáun² hú¹chí¹ pin³ hi³ hein³² hliáu³ hi³ jmu² hua³hí¹³ chí¹, jí³ hi³ hniáuh³² ná¹ziánh¹ náh² siáh³ jái¹³ quioh²¹ Dió³² hi³ lí³ la³jmí¹ lí³ cáun² mí¹tái³ hi³ cue³² Jmí²chí³ Chun¹. ¹⁸ Ní¹ má¹ti³ ní¹lienh¹ hnloh² Dió³² ca³ti²¹ lí³ua³ cáun²hi³ zia³², jáun² cun³quionh³ hi³ má²hau³ jáun² Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹ hniáuh³² lienh¹ náh² tsú² jmái¹ ca³la³ jí³², uá¹jinh¹ cá² ní¹ hi³ hiú² mih³² náh² ní¹con² tsú². Lí¹³ jmúh¹³ hnloh² la³ ní² ní¹juáh³ cueh¹³ náh² honh² hi³ tianh¹³ náh² hua³jan²¹; hi³ hniáuh³² lienh¹ náh² siáh³ Dió³² hi³ ca³tin¹ la³jín³² tsá² joh¹ tsú². ¹⁹ Lienh¹ tiá³ náh² Dió³² hi³ ca³tin¹ jná¹³ uá²jai³², hi³ jáun² lí³ ño¹ jná¹³ hín² jái¹³ hléh¹³ ná¹ ní¹ má¹ti³ ní¹ hléh¹³, hi³ jáun² la³ jáun² lí¹³ zia³² uu³mieh¹³ jná¹³ ní¹ má¹ti³ ní¹ hie¹ ná¹tsáu² la³ cun³ jái¹³ hi³ jmí¹ ná¹hmá¹ jáun² ca³ti²¹ jú¹ chú³² hi³ lí¹³ liáun³ tsú². ²⁰ Jná¹³ la³² tsá² zéin¹ Dió³², hi³ hléh²³ ná¹ jú¹ chú³² jáun²; hi³ cun³ní¹ hi³ jáun² bíh¹ cuá¹tson³ jná¹³ ta³né³². Jáun² lienh¹ náh² tiá³ Dió³², hi³ jáun² jlánh¹ tiá³ niau²¹ tsin³² jná¹³ hi³ hléh¹³ jú¹ chú³², la³ cun³ qui³ ca³tin¹ jná¹³ jmu¹.

Má²hah² Po¹ jái¹³

²¹ Jáun² né³, reh² dí² Tíquico chá³² ní¹con² hnloh² la³jí³² hi³ ca³tin¹ jná¹³ jí³ hi³ cuá¹ jmu² jná¹³ ní² siáh³. Hí³ bíh¹ lín³ quian²¹ Ti³² Juo¹³ dí², jan² tsá² jlánh¹ re² nio² cáun² tsí³, jan² tsá² hno³ lín³² dí². ²² Hi³ jáun² bíh¹ zein³² jná¹³ tsú² ní¹con² hnloh²,

hi³ jáun² chá³² tsú² ñí¹con² hnöh² he³ lánh³ rón³²
tiauh² jnoh¹, hi³ jáun² lí¹³ chá³² tsú² siáh³ tiá³
honh² náh².

23 Dió³² Jméi² dí² ji³ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí² cuí¹
jmu¹ hi³ ji³lin² tsá² reh² dí² lí¹³ zian² re² tin², ji³
hi³ ná¹hnáu³ tsú² siáh³ cun³quionh³ hi³ nio² cáun²
tsí³. **24** Cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² Dió³² ca³la³ jín³² tsá²
hnio³ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí², la³jín³² tsá² hnian³
tsú² cáun² hi³ tiá² tón³² jmái¹ hliáh¹³. [Cun³ ni² bíh¹
tí³ jái¹³.]

**Jú¹ chú³² quioh²¹ Jesús tsá² lin³ Cristo
New Testament in Chinantec, Sochiapam
(MX:cso:Chinantec, Sochiapam)**

copyright © 1986 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Sochiapam

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Sochiapan [cso], Mexico

Copyright Information

© 1986, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chinantec, Sochiapam

© 1986, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

6f949189-17f1-57a8-bc53-e209204aa59c